

Sterowanie wielopoziomowe w systemach złożonych – identyfikacja i optymalizacja

Grzegorz Mzyk

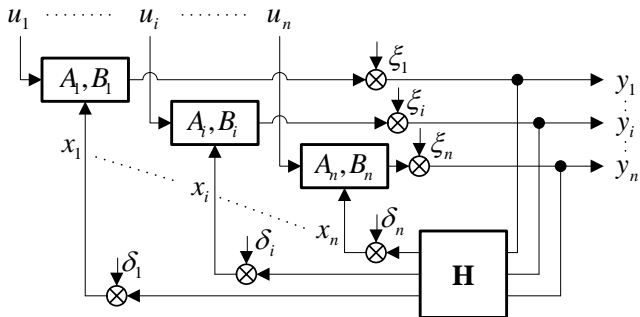
Politechnika Wroclawska, Wydział Elektroniki

23 lutego 2015

Plan wykładu

- 1 Opis systemu złożonego, sformułowanie problemu
- 2 Warunki identyfikowalności
- 3 Metody identyfikacji
- 4 Optymalizacja dwuetapowa
- 5 Procedury koordynacji
- 6 Podsumowanie, literatura

Opis systemu

System złożony

Opis systemu

$$y_i = A_i x_i + B_i u_i + \zeta_i \quad (i = 1, 2, \dots, n),$$

$$u = (u_1, u_2, \dots, u_n)^T$$

$$x = (x_1, x_2, \dots, x_n)^T$$

$$y = (y_1, y_2, \dots, y_n)^T$$

$$x_i = H_i y + \delta_i$$

Opis systemu

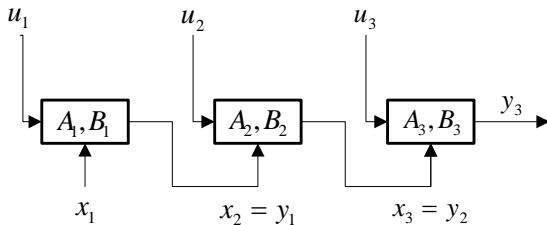
$$A = \text{diag}(A_1, A_2, \dots, A_n)$$

$$B = \text{diag}(B_1, B_2, \dots, B_n)$$

$$H = \left(H_1^T, H_2^T, \dots, H_n^T \right)^T$$

$$\begin{cases} y = Ax + Bu + \zeta \\ x = Hy + \delta \end{cases}$$

Przykład – system kaskadowy

System kaskadowy

$$H = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ I & 0 & 0 \\ 0 & I & 0 \end{bmatrix}$$

Identyfikowalność

System kaskadowy

Twierdzenie

Element i -ty jest identyfikowalny w złożonym systemie kaskadowym wtedy i tylko wtedy, gdy spełniony jest warunek

$$\text{rank} [A_{i-1}A_{i-2}\dots A_1, A_{i-1}A_{i-2}\dots B_1, \dots, A_{i-1}B_{i-2}, B_{i-1}] = \dim x_i$$

[Hasiewicz, *Int. J. Sys. Sci.*, 1987]

Identyfikowalność

System o dowolnej strukturze połączeń

Twierdzenie

Element i -ty jest identyfikowalny w złożonym systemie o dowolnej strukturze połączeń wtedy i tylko wtedy, gdy spełniony jest warunek

$$\text{rank} H_i \left[K^{(1)}, \dots, K^{(i-1)}, K^{(i+1)}, \dots, K^{(n)} \right] = \dim x_i,$$

gdzie $K^{(i)}$ oznacza i -ty blok kolumnowy macierzy K .

[Hasiewicz, *Int. J. Sys. Sci.*, 1987]

Metoda najmniejszych kwadratów

$$Y_{iN} = [y_i^{(1)}, y_i^{(2)}, \dots, y_i^{(N)}]$$

$$W_{iN} = [w_i^{(1)}, w_i^{(2)}, \dots, w_i^{(N)}]$$

$$w_i = (x_i, u_i)^T$$

$$Y_{iN} = (A_i, B_i)W_{iN} + \xi_i$$

$$\tilde{w}_i = (\tilde{x}_i, u_i)^T, \quad \tilde{x}_i = H_i y = x_i - \delta_i$$

$$\tilde{W}_{iN} = [\tilde{w}_i^{(1)}, \tilde{w}_i^{(2)}, \dots, \tilde{w}_i^{(N)}]$$

$$(\hat{A}_i^{l.s.}, \hat{B}_i^{l.s.}) = Y_{iN} \tilde{W}_{iN}^T \left(\tilde{W}_{iN} \tilde{W}_{iN}^T \right)^{-1}$$

Metoda zmiennych instrumentalnych

$$\begin{aligned}(\widehat{A}_i^{l.s.}, \widehat{B}_i^{l.s.}) &= Y_{iN} \widetilde{W}_{iN}^T \left(\widetilde{W}_{iN} \widetilde{W}_{iN}^T \right)^{-1} \\ (\widehat{A}_i^{i.v.}, \widehat{B}_i^{i.v.}) &= Y_{iN} \Psi_{iN}^T \left(\widetilde{W}_{iN}^T \Psi_{iN}^T \right)^{-1},\end{aligned}$$

$$\widetilde{W}_{iN} = [\widetilde{w}_i^{(1)}, \widetilde{w}_i^{(2)}, \dots, \widetilde{w}_i^{(N)}]$$

$$\Psi_{iN} = [\psi_i^{(1)}, \psi_i^{(2)}, \dots, \psi_i^{(N)}]$$

$$\psi_i^{(k)} = \left(\psi_{i,1}^{(k)}, \psi_{i,2}^{(k)} \right)^T.$$

optymalne instrumenty

$$\psi_i^* = \bar{w}_i = (\bar{x}_i, u_i)^T, \quad \bar{x}_i = E(x_i|u) = H_i K u$$

Podójście globalne

$$\begin{cases} y = Ax + Bu + \zeta \\ x = Hy + \delta \end{cases}$$

$$\begin{aligned} y &= A(Hy + \delta) + Bu + \zeta, \\ (I - AH)y &= Bu + A\delta + \zeta, \end{aligned}$$

$$y = Ku + G\theta$$

$$K = (I - AH)^{-1}B$$

przepis na sterowanie

$$u = K^{-1}y_z$$

Podjęcie lokalne

decyzja lokalna o sterowaniu u_i (balansowanie)

$$y_{\dot{z},i} = a_i x_i + b_i u_i$$

$$x_i = H_i y_{\dot{z}}$$

przepis na sterowanie

$$u_i = \frac{y_{\dot{z},i} - a_i H_i y_{\dot{z}}}{b_i}$$

Funkcja celu i ograniczenia

ograniczenia

$$\begin{aligned}(u_i, x_i) &\in C_i \\ \sum_i r_i(u_i, x_i) &\leq r_0\end{aligned}$$

lokalna funkcja celu

$$Q_i(u_i, x_i)$$

globalny wskaźnik jakości

$$Q = \psi(Q_1, Q_2, \dots, Q_n)$$

$\psi()$ – funkcja zachowująca porządek

$$\text{np. } Q = \sum_i Q_i$$

Dwupoziomowa optymalizacja (dekompozycja zadania optymalizacji)

$$u = \left(u^{(1)}, u^{(2)} \right)$$

$u^{(1)}$ – zmienne górnego poziomu (tzw. koordynujące)

$u^{(2)}$ – zmienne dolnego poziomu

$$\max_u Q(u) = \max_{u^{(1)}} \left\{ \max_{u^{(2)}} Q \left(u^{(1)}, u^{(2)} \right) \right\}$$

Procedury koordynacji

Metoda bezpośrednia

warstwa górna

$$Q = \psi(Q_1(y_d, r_{d1}), \dots, Q_n(y_d, r_{dn})) \rightarrow \max_{y_d, r_d}$$

$$\sum_i r_{d_i} \leq r_0$$

warstwa dolna

$$Q_i(u_i, x_i) \rightarrow \max_{u_i}$$

$$x_i = H_i y_d, \quad (u_i, x_i) \in C_i, \quad r_i \leq r_{d_i}$$

problem: dla pewnych (y_d, r_d) , zadanie dolnego poziomu może nie mieć rozwiązania

$$(y_d, r_d) \in YR$$

zbiór YR – trudny do wyznaczenia (zależy od ograniczeń i struktury systemu)

Procedury koordynacji

Metoda kar

warstwa górna

$$\bar{Q} = \psi(\bar{Q}_1(y_d, r_{d_1}), \dots, \bar{Q}_n(y_d, r_{d_n})) \rightarrow \max_{y_d, r_d}$$

warstwa dolna

$$\bar{Q}_i = Q_i(u_i, x_i) - K(y_i - y_{d_i}) \rightarrow \max_{u_i}$$

Procedury koordynacji

Metoda cen

warstwa górna

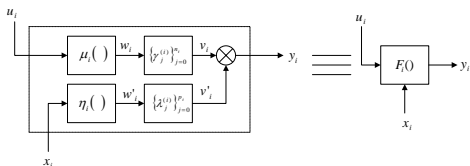
$$\phi(\lambda) = \sum_i Q_i(u_i(\lambda), x_i(\lambda)) + \langle \lambda, x(\lambda) - Hy(\lambda) \rangle \rightarrow \min_{\lambda}$$

warstwa dolna

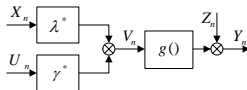
$$\tilde{Q} = Q_i(u_i, x_i) + \langle \lambda_i, u_i \rangle - \langle \mu_i, y_i \rangle \rightarrow \min_{u_i}$$

Uogólnienia

Systemy nieliniowe

Blok typu Hammersteina

Blok typu Wienera

Literatura

[1] Findeisen, W., Bailey, F.N., Brdyś, M., Malinowski, K., Tatjewski, P., Woźniak, A.: *Control and Coordination in Hierarchical Systems*. J. Wiley, Chichester (1980)

[2] Findeisen, W., *Wielopoziomowe układy sterowania*, PWN, Warszawa (1974)